

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: C. Roșca)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

10 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Lilian Osoian,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Smochin împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și moral cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 18 mai 2020, Marcel Smochin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, conform prevederilor art. 6 alin. (1) Convenția Europeană a Drepturilor Omului, (în continuare- CEDO), orice persoană are dreptul la judecare în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Totodată, reclamantul a indicat că în conformitate cu prevederile art. 192 Cod de procedură civilă, cauzele civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil.

Astfel, a menționat că la 10 decembrie 2018, a fost sesizată Judecătoria Telenești, cu cerere privind înlocuirea creditorului Tamara Smochin în procedura de executare, cu moștenitorul legal Ion Smochin, fiind adoptată o soluție pe caz, abia la data de 14 noiembrie 2019, prin urmare, cu încălcarea normelor naționale și internaționale ce consfințesc principiul examinării cauzelor într-un termen rezonabil.

A remarcat că acțiunea cu care a fost sesizată Judecătoria Telenești nu a fost de o complexitate majoră, iar comportamentul reclamantului la examinarea cauzei a fost adecvată.

Prin urmare, reclamantul a solicitat instanței de judecată constatarea faptului încălcării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei,

încasarea din contul Ministerului Justiției a prejudiciului material în mărime de 100000 de lei, repararea de către Ministerul Justiției a prejudiciului moral cauzat reclamantului în mărime de 1 000 000 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 6 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Smochin împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 16 octombrie 2020, Marcel Smochin a depus apel, prin care a solicitat casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea.

Prin decizia din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins din lipsă de temei apelul declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Lilian Osoian și s-a menținut hotărârea din 6 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Colegiul a constatat că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Reținând prevederile art. 1 alin. (2), 2 alin. (1), (3), (6), art. 4 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, prevederilor art. 6 paragraf 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în coroborare cu actele cauzei, Colegiul a constatat că instanța de fond corect a stabilit că din cele cinci ședințe de judecată stabilite, ședința de judecată din 27 martie 2019, a fost amânată din motivul neprezentării părților la proces, instanța constatând imposibilă examinarea cauzei în lipsa acestora, iar ulterior continuarea examinării cauzei a fost imposibilă în cadrul instanței sesizate din motivul că la 4 aprilie 2019, cauza civilă a fost transmisă instanței competente de drept comun din cadrul sediului Telenești al Judecătoriei Orhei.

La fel, a apreciat ca fiind justă concluzia instanței de fond precum că, în continuare, în cadrul Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) s-au petrecut patru ședințe de judecată: prima ședința de judecată din 2 mai 2019, s-a amânat din cauza neprezentării părții reclamante, care a solicitat examinarea în lipsă, precum și din cauza că reclamantul nu a prezentat actele confirmative care ar atesta calitatea de succesori în drepturile reclamantei Smochin Tamara, astfel, examinarea cauzei a fost considerată imposibilă, fiind pusă în sarcina reclamantului prezentarea certificatului de moștenitor; ședințele de judecată din 29 iulie 2019 și 2 octombrie 2019 au fost amânate pe motivul aflării judecătorului în concediu medical, iar în ședința din 14 noiembrie 2019 a avut loc examinarea cererii în fond, fiind adoptată soluția judecătorească pe caz.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite, Colegiul a reținut că instanța de judecată corect a stabilit că în perioada de referință nu s-au evidențiat termene de pasivitate a instanței de judecată, amânările ședințelor de judecată au fost condiționate de neprezentarea părților, de conduita părții reclamante în proces,

precum și din motive ce nu pot fi imputate instanței de judecată, cum ar fi aflarea judecătorului în concediul medical.

Totodată, ținând cont de faptul că, cerința principală din acțiunea înaintată de către Smochin Marcel cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată, în mod subsecvent, Colegiul a remarcat că instanța ierarhic inferioară corect a dispus și respingerea cerințelor accesorii cu privire la repararea prejudiciului material în mărime de 100000 de lei și a prejudiciului moral în sumă de 1000000 de lei, deoarece atât prejudiciul material cât și moral se repară doar în cazul în care se constată încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei, în timp ce în speță nu a fost constatată încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei.

La 2 septembrie 2021, Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 iulie 2021 și a expediat-o participanților la proces la 24 august 2021 (f.d. 250, Vol. I), astfel, recursul declarat la 2 septembrie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 16 septembrie 2021 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la examinarea cauzei careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, împotriva deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat